

Oefening 1
Oefening 2
Oefening 3

1	tekent	is	gekomen
2	heb gezeten	kan/zal/mag/moet/wil	helpen
3	wil helpen	had/was/werd	geplaagd
4	krijzen	willen/kunnen/ mogen/moeten	had doen
5	kreeg	moet/kunt/mag	proberen presteren
6	zullen meegaan	zouden /konden /mochten/ wilden	meedoen
7	kan pianospelen	willen /kunnen/mogen	had zien
8	lijkt	heeft	geregend
9	heb gemaakt	is	gevallen
10	zijn gegaan	zou/kon/wilde(wou)	gedaan hebben
11	geeft	zal/mag/kan/wil	blijven wonen
12	neem mee. *	kunt/wilt/zult	vertellen kan rijden
13	loop	mocht/ kon/wilde (wou), zou	spelen
14	was	is/wordt	nagedacht
15	zouden kunnen gaan voetballen	hebben	gemaakt
16	kun vertellen zit		
17	is geworden		
18	waait		
19	regent		
20	had kunnen mikken		
21	kan zeggen zijn		
22	wordt uitgelaten		
23	ruim op *		
24	zijn		
25	sta schreeuwen?		

Oefening 4
Oefening 5

1	was gevallen	wordt	wordt
2	zal helpen	zou gebleven zijn	x
3	hadden kunnen schrijven	bleek	bleek
4	zijn geslaagd	is	x
5	kan navertellen	komt voor	x
6	had willen zien	is	is
7	mogen spelen	moet schijnen	x
8	zou moeten schrijven	lijken	lijken
9	hebben gemaakt	is	is
10	kan beginnen	heeft geleken	x
11	werden afgekeurd	zal blijven	blijven

12	heeft gekocht	blijft zingen	x
13	zouden willen opstaan?	blijkt	blijkt
14	is gesprongen	kunnen worden	worden
15	moeten kleuren	wordt gebakken	x

Oefening 6 Kleur in de volgende zinnen de **zelfstandige naamwoorden** en de **lidwoorden**.

- 1 **de nacht de regen stromen**
- 2 **een flat de verdieping**
- 3 **onderzoek de politie de conclusie de waarheid**
- 4 **de toekomst raketten de maan**
- 5 **de wind het oosten het zuidwesten**
- 6 **de trein Amsterdam 'n ijsje**
- 7 **'t zonnetje, een parasol het strand**
- 8 **blijdschap kennis de geboorte het ooievaarsjong**
- 9 **een middag Mitchell Fleur boek**
- 10 **Messi de voetballer de wereld**
- 11 **de boeken de schrijver Roald Dahl**
- 12 **idee de krant Rik**
- 13 **de Volkskrant de tafel de kamer**
- 14 **mei oma Moederdag een bosje bloemen**
- 15 **Kerstmis bureu Alkmaar**

Oefening 7

- 1 **is ongeluk gebeurd spoorwegovergang**
- 2 **chauffeur vrachtauto keek uit ***
- 3 **had licht gezien reed door ***
- 4 **rails sloeg motor af ***
- 5 **chauffeur probeerde starten, lukte**
- 6 **pogingen kreeg motor praat**
- 7 **trein naderde, sprong auto**
- 8 **kon tijd spoorbaan weglopen**
- 9 **vrachtauto liep af ***
- 10 **wagen werd afstand meter meegesleurd**
- 11 **was trein station reed**
- 12 **raakte was schade**

* Let op! In deze zin zit een gesplitst werkwoord.

Oefening 8 Kleur alle **bijvoeglijke naamwoorden**.

1	zonnige leren	10	modern
2	oude	11	stevige krachtige
3	nieuwe vrijstaand	12	lelijke kleine, afgelegen
4	gammele	13	zijden katoenen
5	ronde platte	14	nieuwe oud ijzeren
6	schuchtere interessante	15	grote tinnen
7	knappe vergeetachtige	16	oude ruw
8	suède plastic	17	Groninger Friese
9	kartonnen oud	18	aluminium lichter stalen ijzeren

Oefening 9 hoge glazen betonnen groene koperen

Oefening 10

De gestolen fiets	De gekleurde tekening
Het verwachte bezoek	De vergroete foto
Het verdwaalde kind	Dat verbrede pad
Het verzonden pakket	De beantwoorde brief
Het geknede deeg	De bemeste grond
De verstopte bal	De gevluchte gevangene

Oefening 11

de gebroken vaas	de gewonnen wedstrijd
de geredde drenkeling	de gemiste kans
de verslagen vijand	het gewitte plafond
de gevonden euro	het geknoopte touw

Oefening 12

Een stenen huis	De gewassen kleding	Dat leuke idee
De gestolen auto	De gereden afstand	Een katoenen blouse
		Een glimmende auto

Oefening 13

Het **afgebrande** huis   Het **verzonnen** verhaal   De **beantwoorde** brief
 Het **verbrande** hout   De **vergroete** foto

Oefening 14

- 1 Dat is een **erg** mooie auto.
- 2 Jij kunt **leuk** spelen, zeg.
- 3 Hij werkt **betrekkelijk nauwkeurig**.
- 4 Wat schrijf jij **netjes**!
- 5 Ik moest **zeer langzaam** rijden.
- 6 Onze juf kan **boeiend** vertellen.

- 7 Het is **heel** lekker weer.
- 8 Dat huis is **behoorlijk** groot.
- 9 Zij kan **prachtig** tekenen.
- 10 Dat is een populaire website.
- 11 Hij voetbalt **uitzonderlijk goed**.
- 12 Dat zijn **bijzonder** veel munten.

Oefening 15   Kleur de **bijwoorden**. Soms staan er meerdere in een zin.

- 1 Er ligt **daar** een iPhone.
- 2 **Waar** waren jullie **gisteren**?
- 3 Zie **ginds** komt de stoomboot.
- 4 **Misschien** zie ik mijn zus **morgen**.
- 5 Dat haal je **immers nooit**!
- 6 **Hoe** gaan jullie **straks**?

- 7 **Wanneer** komt je oom?
- 8 Dat weet ik **niet**.
- 9 Ik ken hem **nauwelijks**.
- 10 Heb jij hem **toen ergens** gezien?
- 11 **Daar** staat mijn fiets **altijd**.
- 12 **Waarschijnlijk** lukt me dat **wel**.

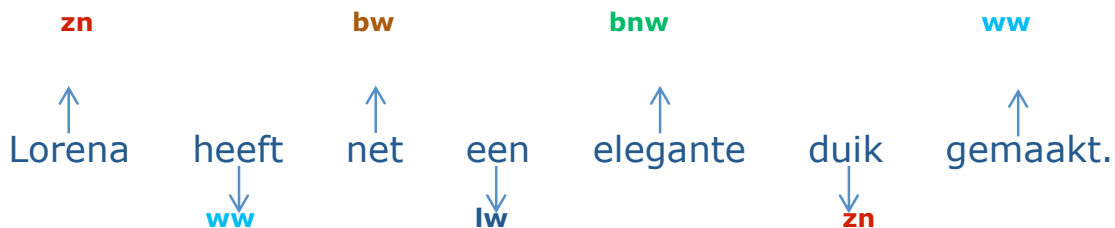
Oefening 16   Kleur de **bijwoorden** en de **bijvoeglijke naamwoorden**.

Oefening 17   **zelfstandige naamwoorden** en de **werkwoorden** kleuren.

1 Ik vind dat een erg mooi schilderij .	8 Die auto rijdt zeer snel .
2 Dat kleine kind speelt prachtig gitaar .	9 Dat is een fraai schilderij !
3 Ik lust graag warme olieballen .	10 Dat heb je heel goed gedaan !
4 Ook vind ik hardgekookte eieren heerlijk .	11 Die stenen vloer is erg warm .
5 Houd jij van koude of van warme melk ?	12 Die klas werkt nauwkeurig .
6 Ik drink melk altijd warm .	13 Jij doet het nu al goed !
7 Misschien kom ik ook naar dat grote feest .	14 Het waait wel bijzonder hard .

Oefening 18 Kleur de **zelfstandige naamwoorden**, de **werkwoorden**, de **lidwoorden**, de **bijwoorden** en de **bijvoeglijke naamwoorden**.

- 1 Mijn **vader heeft een koperen lamp** in de **gang** **gehangen**.
- 2 Er **hangt ook een erg fraaie lamp** in de **vrij grote keuken**.
- 3 Dat **is lekker warm brood!***
- 4 Dat **is lekker, warm brood**. * let op de komma!
- 5 **Lorena kan al goed zwemmen**; zij **kan fantastisch duiken**.
- 6 Zijn **katoenen zwembroek droogt snel** na het **zwemmen**.
- 7 **Misschien wordt de zolder volgende** week **verbouwd**.
- 8 **Daar gaat Maarten slapen**, hij **kan er rustig studeren**.
- 9 **Opa komt in het weekend ook de tuin weleens onderhouden**.
- 10 Dat **kan** hij **verschrikkelijk goed** en hij **doet** dat **graag**.
- 11 **Wanneer krijg ik een eigen kamer**, waar ik **fijn kan spelen**?
- 12 Ik **houd** van **een erg grote kamer** met **moderne verlichting** aan het **plafond**.
- 13 Mijn **grootste hobby** is het **lezen** van **spannende boeken**.
- 14 **Dan vergeet ik nogal vaak de tijd**.
- 15 Ik **val soms** in **slaap** met het **boek losjes** in mijn **hand**.

Oefening 19/20

1 Jij woont bij mij in huis. 2 We hebben hun dat verteld. 3 Dat moet zij ons niet vragen. 4 Gaan ze met haar naar de film? 5 Dat boek is niet van jou, maar van hen. 6 Zij lachen hem toe.	7 Is Ronald naar u vernoemd? 8 Ik heb jullie lang niet gezien. 9 Wat heb jij een cool bureau. 10 Heb je het al lang? 11 Hij loopt met ze mee. 12 Wij kiezen natuurlijk voor vrede.
13 Is die fiets van jou? 14 Nee, hij is van hem. 15 Vader geeft me een hand. 16 Ze woont toch in Amsterdam? 17 Gaat Johan met jullie mee? 18 Nee, hij gaat met hen mee.	19 Is die auto voor ons? 20 Er ligt nog maar één pakje. 21 Zou het voor mij zijn? 22 Jouw tas ligt daar. 23 Moet ik u tegen je zeggen? 24 Reik je me die handdoek even aan?

Oefening 21

pers vnw

↑
Wij hebben
↓
ww

pers vnw

↑
haar het
↓
lw

bnw

↑
mooie cadeau
↓
znw

bw

↑
direct gegeven.
↓
ww

bw

↑
Waarom heeft
↓
ww

pers vnw

↑
u de
↓
lw

bw

↑
keurig versierde
↓
bnw

znw

↑
fiets daar
↓
bw

ww

↑
neergezet?

Oefening 22

Strep steeds de foute woorden door; soms blijven er dan in een zin meerdere goede woorden staan.

- 1 ~~Hun~~ / Ze / Zij speelden veel beter dan ~~ons~~ / wij.
- 2 Zullen we ~~hun~~ / ze de uitslag maar alvast geven?
- 3 Hij sprong hoger dan ik / ~~mij~~.
- 4 Denk je nog vaak aan ~~hen~~ / ~~hun~~ / ze?
- 5 Heb jij het ~~hen~~ / ~~hun~~ / ze al verteld?
- 6 Waarom lopen ~~hun~~ / ze / zij niet wat harder door?
- 7 Heb jij die dvd al aan ~~hen~~ / ~~hun~~ / ze teruggegeven?
- 8 Wij hadden ~~hen~~ / ~~hun~~ / ze daar niet eerder gezien.
- 9 Loopt hij altijd harder dan jij / ~~jou~~?
- 10 Ik zal die beker wel voor ~~hen~~ / ~~hun~~ / ze meenemen.

ww

↑
Heb

↓
pers vnw

jij

pers vnw

↑
haar

vandaag

↓
bw

ww

↑
ge-e-maild?

Oefening 23 Kleur de **bezittelijke voornaamwoorden**.

1	Onze kat moet geopereerd worden.	5	Haar nieuwe fiets is al stuk.
2	De mijne is duurder dan de jouwe .	6	Jouw jas is niet van mij.
3	U geeft mij toch wel iets?	7	Dit is mijn jas.
4	Mijn boeken staan hier; de jouwe daar.	8	Ik vind haar werk niet mooi.

9	Kees is in het weekend bij z'n ouders.	12	Hoe laat komt m'n bus?
10	Ik houd niet van hun smaak.	13	Ze doen hun uiterste best.
11	Jullie oude vrienden komen op bezoek.	14	Is dat uw auto?

Oefening 24

1	Is zij uw kind of is ze van haar ?	9	Geef mij jouw boek maar.
2	Geef jij ons haar tas aan?	10	Zijn etui zit in jouw tas.
3	Is dat jullie huis of het hunne ?	11	Kunt u mij uw pen lenen?
4	Geef de mijne maar aan haar .	12	Zij kamt haar haar.
5	Wij zijn hier bij jouw moeder.	13	Ik heb jou eerder gezien.
6	Ze speelt bij hen op zolder.	14	Zij spelen met mij .
7	Jullie verkopen jullie huis.	15	Ik kom graag bij hem thuis.
8	Heb jij hun hond uitgelaten?	16	Geef je mij mijn jas even?

Oefening 25 Vul in: **jou** of **jouw**

- Zag ik **jou** nou bij McDonalds?
- Dat is toch **jouw** iPad? Of is hij niet van **jou**?
- Volgens mij heb ik **jou** hier wel eerder gezien, **jouw** broer niet.
- Daar wil ik **jouw** ouders niet mee lastigvallen.
- Ik vind mijn agenda leuker dan die van **jou**.
- Wanneer begin jij met **jouw** krantenwijk?
- Zal ik **jou** mijn pen dan even geven?
- Bakt **jouw** moeder vaak pannenkoeken?

Oefening 26 Kleur nu zelf de **wederkerende werkwoorden**, het **persoonlijk voornaamwoord** en het **wederkerend voornaamwoord**.

1	Jij herinnert je altijd alles.	7	Ik geloof dat u zich vergist hebt.
2	Mijn vader haastte zich om op tijd te zijn.	8	Ik heb mij daar erg verveeld .
3	Wij gedragen ons altijd zoals het hoort.	9	Gisteravond versprak u zich .
4	Waarom bemoeien jullie je altijd met mij?	10	Schaam je je niet?
5	Mijn zusje verslikte zich in een appel.	11	Ik heb me prima vermaakt .
6	Hij scheert zich iedere morgen.	12	Hij ergert zich aan al die herrie.

Oefening 27 Kleur de **aanwijzende voornaamwoorden**.

- 1 Geef je **dit** pakje even aan **die** mevrouw?
- 2 **Die** jongen heeft **dat** verhaal geschreven.
- 3 **Deze** afschuwelijke storm heeft **dat** gebouw vernield.
- 4 Op een avond was **die** spannende film weer op tv.
- 5 Kunnen **deze** mannen **die** auto optillen?
- 6 Hij is geslaagd voor **dat** lastige examen. Wist je **dat** al?
- 7 Je kunt **zulke** opmerkingen maar beter niet maken.
- 8 Ik neem **deze** gele bloemen. **Die** vind ik mooi.
- 9 Ik zou **dat** maar niet hardop zeggen.
- 10 **Dit** pakketje is al door iemand opgehaald.
- 11 Welke club vind jij de beste van **die** drie?
- 12 Heb jij weleens **zo'n** prachtige eik gezien?
- 13 Bij ons staan **zulke** eikenbomen niet.
- 14 Welke kleur heeft **dat** haar van hem nu weer?
- 15 Ik houd echt niet van **dergelijke** praatjes.
- 16 Oma komt morgen eten; **dát** is gezellig.
- 17 Wie gaat **zo'n** klusje voor jou opknappen?
- 18 Wie heeft in de keuken **die** koffiepot uit zijn handen laten vallen?
- 19 Welke vind je het mooist: **deze** papegaai of **die** valkparkiet?
- 20 Moet ik je **dat** nou nog een keer vertellen?

Oefening 28 Kleur de **vragende voornaamwoorden** en de **bijwoorden**.

- 1 **Wie** heeft dat gedaan?
- 2 **Welke** opgaven moet ik maken?
- 3 **Wat** vertel je me nou?
- 4 **Wat voor** boom is dat?
- 5 **Waarom** doe jij niet mee?
- 6 **Wat voor** nut heeft dit eigenlijk?
- 7 **Wie** belt mij nou zo laat nog op?
- 8 **Wanneer** zeg je **welke** kant we op moeten?
- 9 Kun jij me vertellen **wie** er vanavond komen?
- 10 **Wat** bedoel je daarmee?
- 11 **Waar** is de Steenstraat?

- 12 **Wie** is de gelukkige?
- 13 Weet jij **hoe** je een paard tekent?
- 14 Vertel me eens **welk** boek je nou precies vergeten bent?
- 15 In **wat voor een** buurt woont hij?

Oefening 29

- 1 Ik **bespeel** een **bijzonder mooie dwarsfluit**.
- 2 Mijn **broer heeft altijd gitaar gespeeld**.
- 3 Die **schitterende trompet klinkt erg hard**.
- 4 **Kun** jij **ook zachtjes spelen**?
- 5 **Heeft** jouw **vorige vriendin klarinet gespeeld**?
- 6 Hij **heeft** jou **nooit noten zien lezen**.
- 7 Zulke **prachtige klanken heb je zelden gehoord**.
- 8 M'n **grootste wens is** een **heel goede viool**.
- 9 **Geeft** u **ook vioolles, mevrouw Jansen**?
- 10 Zij **wil** hem **heel graag muziek leren maken**.

pers vnw	bez vnw	aanw vnw
ik	mijn	die
jij	jouw	zulke
hij	m'n	
jou		
je		
u		
zij		
hem		

Oefening 30

- 1 De huizen **die**
- 2 Een weggetje, **dat**
- 3 Het slechte weer **dat**
- 4 De hond **die**
- 5 Het bureau **dat**
- 6 Het schilderij **dat**
- 7 Dat is het enige **dat**
- 8 Het huis **dat**
- 9 Het boek **dat**
- 10 De man **die**

Oefening 31 Kleur de **betrekkelijke voornaamwoorden**.

- 1 Dat is iets **wat** ik nog niet begrijp.
- 2 Ze haalde een dikke voldoende voor Engels, **wat** ze erg fijn vond.
- 3 Ken jij de man met **wie** hij stond te praten?
- 4 Kinderen **die** vragen, worden overgeslagen.
- 5 Is dat alles **wat** je me te zeggen hebt?
- 6 Dat is het grappigste **wat** ik ooit heb gehoord.
- 7 Dat is het lekkerste **dat** ik deze week heb gegeten.
- 8 Oom Jelle kan niet op mijn verjaardag komen, **wat** ik erg jammer vind.
- 9 Kijk liever naar dat **wat** goed gaat.
- 10 De krant **die** ik 's morgens lees, komt vaak nogal laat.

Oefening 32

- 1 **De vrouw die** daar fietst, is mijn tante.
- 2 **Het kind dat** daar loopt, is mijn zus.
- 3 **De man die** we de hark gaven, is de tuinman.
- 4 **Het nieuwe jurkje dat** ik heb gekocht, staat me goed.
- 5 **Het enige dat** ik wil, is rust.
- 6 Dat is **het leukste wat** ik maar kan bedenken.
- 7 **Onze hond wilde naar buiten, wat** ik prima vond.
- 8 **De juwelen die** zij droeg, zijn namaak.
- 9 **Hij bood zijn excuus aan, wat** ons zeer verbaasde.
- 10 **Het boek dat** daar ligt, is mijn boek.

Oefening 33

- 1 **Wie** (*degene die*) dit niet goed kan lezen, heeft misschien wel een bril nodig.
- 2 Ik vind **het schilderij dat** je gemaakt hebt, prachtig.
- 3 Hij heeft **nieuwe ideeën, die** ik wel kan waarderen.
- 4 **De auto die** voor de school staat, is van onze meester.
- 5 **Wie** dit etui leuk vindt, mag het hebben.
- 6 **Het hondje** dat ik een koekje gaf, kwispelde blij.
- 7 **Wat** (*dat wat*) die man daar eet, lust ik ook wel.
- 8 **Wie** het laatst lacht, lacht het best.
- 9 **We gingen eerst naar de film, wat** ik erg waardeerde.
- 10 Ik vind **de tekening die** je gemaakt hebt, erg mooi.

- 11 **Het lastige proefwerk dat** ik gisteren gemaakt heb, is al nagekeken.
- 12 **Wat** je zegt, ben je zelf.
- 13 **Mijn vader wordt de nieuwe chef, wat** ik trouwens al wist.
- 14 Alles **wat** hij zei, was de moeite meer dan waard.
- 15 **Wie** niet horen wil, moet voelen.
- 16 **Hij heeft het niet gehaald, wat** ik erg jammer vind.
- 17 **Wie** dat beweert, is een leugenaar.
- 18 De schrijfster van **het boek dat** ik heb gelezen, heeft alles zelf meegemaakt.
- 19 **De vrouw** aan **wie** ik de bloemen gaf, is de directeur van onze school.
- 20 **Mijn vrouw, die** Ierse is, spreekt goed Nederlands.

Oefening 34

- 1 De tafel **die** daar staat, moet naar het lokaal.
- 2 **Wie** loopt daar nou?
- 3 **Wat** ga je doen in **die** stad?
- 4 Is **dat** iets wat je vaker doet?
- 5 **Wie** zijn best niet doet, gaat misschien niet over.
- 6 **Wie** gaat met me mee naar **die** wedstrijd?
- 7 **Die** film was geweldig.
- 8 Het goot van de regen, **wat** ik erg vervelend vond.
- 9 **Wat** ik daar zie, bevalt me niet.
- 10 Is de jas **die** daar hangt, van jou?

Oefening 35

lw   **bnw**   **ww**   **ww**

↑   ↑   ↑   ↑

De fantastisch gebouwde raket heeft razendsnel de maan bereikt.

↓   ↓   ↓   ↓

bw   **znw**   **bw**   **znw**

pers vnw   **aanw vnw**   **bnw**

↑   ↑   ↑   ↑

Zij   maakte   dat   bijzonder   fraaie   schilderij.

↓   ↓   ↓   ↓

ww   **bw**   **znw**

vr vnw

 ↑
 Wie

heeft

 ↓
ww
pers vnw

 ↑
 haar

mijn

 ↓
bez vnw
bnw

 ↑
 oude

fiets

 ↓
znw
ww

 ↑
 gegeven?

Oefening 36 Kleur alle **onbepaalde voornaamwoorden**.

- 1 **Iedereen** mag meedoen.
- 2 Maar **niemand** wil.
- 3 Ik begrijp er **niets** van.
- 4 Zou er **iets** aan de hand zijn?
- 5 Heeft **iemand** mijn pen gebruikt?
- 6 Heb je nu echt **alles** verteld?
- 7 Ik dacht dat ik daar **wat** hoorde.

- 8 Vindt **men** dat hij goed presteert?
- 9 Hij doet er **alles** voor.
- 10 Elk kind krijgt **wat** lekkers.
- 11 **Het** regent flink; of hagelt **het**?
- 12 **Men** moet **iets** gezien hebben.
- 13 Volgens mij weet je er **niets** van.
- 14 Heeft iedereen **alles** af?

Oefening 37 Kleur de **telwoorden**.

- 1 Beter **één** vogel in de hand, dan **tien** in de lucht.
- 2 Ik heb je **verscheidene** keren gewaarschuwd.
- 3 Iedere **eerste** maandag van de maand gaan om **twaalf** uur de sirenes af.
- 4 Jij bent nu al de **zoveelste** die dat vraagt.
- 5 **Sommige** dingen kan ik maar niet begrijpen.
- 6 Wat waren Ilse en Waylon blij met hun fantastische **tweede** plaats.
- 7 **Vele** handen maken licht werk.
- 8 Februari heeft in een schrikkeljaar **29** dagen.
- 9 Welke maanden zitten in het **vierde** kwartaal?
- 10 Ik heb het nu al **enkele** malen geprobeerd.
- 11 Dit is de **tiende** en **laatste** keer dat ik dat doe.
- 12 Verdien jij daar **40** euro per week?
- 13 Er waren maar **weinig** toeschouwers op die wedstrijd afgekomen.

- 14 Hij is geboren op **25** maart **1993** en is de **middelste** van **drie** kinderen.
- 15 Ik heb **meerdere** keren getwijfeld, of mijn antwoord wel goed was.
- 16 **Hoeveel** weken heeft een jaar? (een is hier een lidwoord)

Oefening 38 Zet de telwoorden uit oefening 37 in de goede kolom.

Hoofdtelwoord		Rangtelwoord	
Bepaald	Onbepaald	Bepaald	Onbepaald
één	verscheidene	eerste	zoveelste
tien	sommige	tweede	laatste
twaalf	vele	vierde	middelste
29	enkele	tiende	
40	weinig		
25	meerdere		
1993	hoeveel		
drie			

Oefening 39 Kleur de **voegwoorden**.

- 1 We gaan gauw naar binnen, **want** het begint te onweren.
- 2 **Hoewel** hij weet dat het niet gezond is, rookt mijn broer.
- 3 Het regent wel, **maar** we gaan toch naar buiten.
- 4 **Zodra** de film afgelopen is, komen we naar jullie toe.
- 5 Duco hield vol **dat** hij het niet gedaan had.
- 6 Hakima zong **als** een lijster.
- 7 **Omdat** het regent, blijft hij binnen.
- 8 Zij tennist veel, hij voetbalt graag.
- 9 Ik ga naar bed, **want** ik ben moe.
- 10 **Terwijl** mijn moeder de afwas doet, speelt hij piano.
- 11 **Aangezien** het donker wordt, gaan we maar naar huis.
- 12 Het raam gaat dicht, **zodat** het niet kan inregenen.
- 13 Je mag mee, **mits** je klaar bent met je huiswerk.

Oefening 40 Kleur de **voorzetsels**.

- 1 **Tijdens** onze reis naar Spanje reden wij **door** België en **langs** Parijs.
- 2 Kerst vierden we dit jaar **met** zijn allen.
- 3 De poes ligt weer **op** zijn eigen plekje **achter** de bank.
- 4 Ik moet **bij** de supermarkt **tegenover** de kerk zijn.
- 5 Vlak **voor** onze voeten wipte een konijntje **uit** zijn hol.
- 6 Ik zal **buiten** het stadion **op** je wachten.
- 7 Opeens zag ik **tussen** de struiken een groep wilde zwijnen.
- 8 Als **aan** de grond genageld bleef ik staan.
- 9 **Om** tien **over** negen waren we **in** het bos.
- 10 Jij woont toch **naast** de bakker?
- 11 **Vanaf** mijn vijfde jaar houd ik al **van** muziek.
- 12 **Volgens** mijn vader moet je ergens **boven** die plank met gereedschap kijken.

Oefening 41 Kleur de **voorzetsels**. Kijk uit: je komt vijf keer zo'n splitsbaar werkwoord tegen.

- 1 Reken je die som **voor** de zekerheid nog een keer opnieuw **uit**?
- 2 **Gedurende** twee weken logeer ik **bij** mijn moeder **in** Lemmer.
- 3 **Tijdens** het toernooi zat ik **aan** de kant.
- 4 Schuif je een stukje **op**? Dan kom ik **naast** je zitten.
- 5 Waarom ga je **door** de achteruitgang **naar** huis?
- 6 De voorstelling **in** dat theater begint **om** half acht.
- 7 **Wegens** het slechte weer ging de wedstrijd niet **door**.
- 8 Als je **bij** me **op** visite komt, neem je dat boek dan **voor** me mee?
- 9 Mijn mobieltje was **tussen** die twee kasten terechtgekomen.
- 10 Denk je bij deze oefening extra goed **na**?

Het paard staat in de wei.

lidwoord

Het staat in de wei.

persoonlijk vnw

Het regent.

onbepaald vnw

Oefening 42

1 Wat een toffe app voor mijn iPad. Vet!	9 Lust jij dat? Jakkes!
2 Weer niet gewonnen. Helaas!	10 Allemachtig , wat kun jij eten!
3 Toe maar , leef je maar uit!	11 Sorry , ik deed het per ongeluk.
4 Hé , wat doet die man daar?	12 Warempel , je hebt gelijk.
5 Poeh , wat ben ik moe, zeg.	13 Jammer , net geen eerste geworden.
6 De jager richtte zijn geweer en ... Pang!	14 Vooruit , mensen. We gaan naar huis.
7 Zeker , daar heeft u gelijk in!	15 Pardon , wat zei u daar?
8 Bah , dat smaakt echt nergens naar!	16 Ze doet het uitstekend, nietwaar?

Toets 1 - werkwoorden

- 1 We **zouden** natuurlijk nog wel even **kunnen gaan sporten**.
- 2 Volgens mij **is** hij een goede voetballer.
- 3 In de vakantie **hebben** we veel **gefietst** en **gewandeld**.
- 4 Dat verhaal **lijkt** me nogal onwaarschijnlijk.
- 5 Waarom **is** zij uiteindelijk toch geen actrice **geworden**?
- 6 Helaas **heeft** de ME daar kortgeleden **moeten ingrijpen**.
- 7 Ze **schrijft** netjes, maar ze **kan** niet zo goed **tekenen**.
- 8 Met razend geweld **gierde** de storm om ons huis.
- 9 Die nieuwe gekleurde pennen **zijn** buigbaar.
- 10 Rashida **liet** haar hond gisteren drie keer **uit**.

Toets 2

- Kleur de **werkwoorden**, **lidwoorden**, **zelfstandige naamwoorden**, **bijvoeglijke naamwoorden** en de **bijwoorden**.

- 1 Hij **heeft** een **bijzonder** **mooie** **auto** **gekocht**.
- 2 **De** **hele** **vakantie** **hebben** we **daar** **gelogeed**.
- 3 **Is** die **leuke** **jongen** **altijd** **zo** **lenig** **geweest**?
- 4 Ze **hebben** **de** **gesprongen** **waterleiding** **snel** **kunnen** **repareren**.
- 5 **Wanneer** **ga** je **eten** bij **het** **nieuwe** **restaurant**?
- 6 Dat **huis** op **de** **hoek** **is** **erg** **mooi** **geworden**.
- 7 **De** **regen** **kwam** **toen** met **bakken** uit **de** **hemel** **vallen**.
- 8 **Waar** **heb** je die **mooie**, **rode** **trui** **zien** **liggen**?
- 9 **De** **volgende** **keer** **maken** we **direct** **een** **nieuwe** **afpraak**.
- 10 **Wil** je **misschien** **meevaren** op **een** **echt** **Fries** **skûtsje**?

Toets 3

		pers vnw	bez vnw
1	Wil je mij zijn boek even geven?	je mij	zijn
2	Mijn tas staat daar. Waar is die van jou ?	jou	mijn
3	Je mag de mijne wel even gebruiken.	je	mijne
4	Waar heb jij je nieuwe iPad gekocht?	jij	je
5	Door hun fout komen we in de problemen.	we	hun
6	Kijk dat schaap. Hoor je hoe het blaait?	je het	
7	Speelde jullie team beter dan het onze ?		jullie onze
8	We lenen hun onze boeken liever niet.	we hun	onze
9	Heeft ze u uw mobieltje teruggegeven?	ze u	uw
10	Gaan jullie met hen mee naar hun huis?	jullie hen	hun

Toets 4
aanwijzende voornaamwoorden, vragende voornaamwoorden, betrekkelijke voornaamwoorden

Kleur de **aanwijzende voornaamwoorden**, de **vragende voornaamwoorden** en de **betrekkelijke voornaamwoorden**.

- 1 De prijs **die** hij voor **die** oude stoel betaalde, was te hoog.
- 2 **Wat** ik **die** jongen hoorde zeggen, klopt niet.
- 3 Weet jij **welke** moeilijke som hij bedoelt?
- 4 **Wie** vond het een mooi doelpunt **dat** hij gisteren maakte?
- 5 Waar hebben we het meisje **dat** daar loopt eerder gezien?
- 6 Het regende **die** dag, **wat** voor **deze** mensen erg vervelend was.
- 7 Ik had een afspraak met hem. Waarom is hij er dan niet?
- 8 **Wat voor** zwembroek heb jij **dit** weekend gekocht?
- 9 Schilderen is iets **wat** ik heel graag doe. **Wat** doe jij graag?
- 10 Wanneer gaat **die** gids ons vertellen **welke** kant we op gaan?

Toets 5
onbepaalde voornaamwoorden en telwoorden

		tw	onbep vnw
1	Herinner jij je niets <u>van</u> die film?		niets
2	Ik mis nog verscheidene boeken.	verscheidene	
3	<u>In</u> 2014 werden <u>in</u> Londen de 27e Olympische Zomerspelen gehouden.	2014 27e	
4	Elk jaar gaan we <u>naar</u> de Veluwe.		elk
5	Veel appels <u>aan</u> de boom dit jaar.		veel
6	Het waaide; er is wat rommel <u>op</u> ons pad terechtgekomen.		wat
7	Hij was de honderdste bezoeker.	honderdste	
8	<u>Volgens</u> mij is daar meerdere keren ingebroken.	meerdere	
9	Niemand heeft iets gezien.		niemand iets
10	Loop jij <u>voor</u> de eerste keer 20 km?	eerste 20	

Toets 6 - voegwoorden

In twee zinnen zit geen voegwoord.

- 1 Ik doe mijn regenpak aan, **voordat** het gaat regenen.
- 2 Hij zegt dat hij gelijk heeft, **maar** ik betwijfel dat.
- 3 We hadden de wind in de rug tijdens onze fietstocht, wat erg prettig was.
- 4 Dave en Erben kennen elkaar pas, **maar** ze zijn toch al dikke vrienden.
- 5 Ik ga niet mee, **want** mijn hoofdpijn is nog altijd niet over.
- 6 Het meisje dat daar loopt, ken ik niet. Jij wel?
- 7 Mijn zus komt ook, **tenzij** ze zich niet lekker voelt.
- 8 **Hoewel** hij geregeld ziek is geweest, heeft hij een prima rapport.
- 9 Bert speelt buiten, **terwijl** Bart binnen een boek zit te lezen.
- 10 **Toen** we alle zinnen gemaakt hadden, deden we onze boeken dicht.

Toets 7

In dat bos **kon** men vroeger zwarte beren **tegenkomen**.

in – vz   dat – aanw vnw   men – onb vnw   vroeger – bw   zwarte – bnw

Welke plaatjes **heb jij** op **de eerste bladzijde** van **je** agenda **geplakt**?

welke – vr vnw   jij – pers vnw   de – lw   eerste – telwoord
bladzijde – znw   je – bez vnw

Die **drie** tafels **die** bij **het raam staan**, **zijn voor jou**.

drie – tw   die – betr vnw   het – lw   raam – znw   voor – vz   jou – pers vnw

Hoewel het regende, **gingen we die** dag **lekker zwemmen**.

hoewel – vw   het – onb vnw   we – pers vnw   die – aanw vnw   lekker – bw

Hij zegt dat dit grapje **erg leuk is**. **Wat is jouw** mening?

hij – pers vnw   dat – vw   dit – aanw vnw   erg – bw   leuk – bnw
wat – vr vnw   jouw – bez vnw

Waarom heb je me gisteren zoveel berichten gestuurd?

waarom – bw je – pers vnw me – pers vnw gisteren – bw
zoveel – onb vnw berichten – znw

Serius werk leidt vaak tot een resultaat dat je wenst.

serius – bnw werk – znw vaak – bw tot – vz een – lw dat – betr vnw

Mijn broer en zus waren vorige week enkele dagen verkouden.

mijn – bez vnw broer – znw en – vw vorige – bnw enkele – onb vnw
verkouden – bnw

Wie van deze jongens is zijn broer?

wie – vr vnw van – vz deze – aanw vnw jongens – znw zijn – bez vnw

Ik geef dat aan iemand die iets voor ons heeft gedaan.

dat – aanw vnw aan – vz iemand – onb vnw die – betr vnw iets – onb vnw
ons – pers vnw

Volgens ons buurmeisje wordt het verbouwde café binnenkort geopend.

volgens – vz ons – bez vnw verbouwde – bnw café – znw binnenkort – bw